

være upraktist. Jeg anser ellers Ministeren for at være en i kommunale Sager gennem Erfaringens Skole udbannet praktist Mand; men det forekommer mig dog, at vi maa være enige om, at det vil være upraktist hvis vi tage det paa den Maade, at vi sige, at Arkivet og Lokalet skulde være et Sted, og Sogneraadsformanden et andet; saa vil jo det Arbejde, Sogneraadsformanden har, i allerhøjeste Grad forøges. Selv om det kan siges, at det ikke er nødvendigt, at det skal være hos Formanden, og at det kan og bør være et andet Sted, tror jeg, at vedkommende Kommune ikke vil vinde ved, at det bliver skilt ad. Derfor siger jeg, det er aldeles naturligt, at det bliver samlet, og at Formanden saa vidt muligt har Lokalet og Arkivet ved sig, saa at han til enhver Tid kan være i Stand til at udføre det Arbejde, der paaligger ham. Jeg tror ikke, at den ærede Minister lige saa lidt som det ærede Medlem fra Frederiksfund (P. Pedersen) har Ret i, at Beløbet straks vil gaa op til 15 Ore pr. Individ. Enhver har jo sin Erfaring. Jeg er fra en Kommune, hvor vi have et Tilskud til Formanden af 150 Kr., ca. 10 Ore pr. Individ, og jeg er overbevist om, at baade Formanden paa sin Side og Beboerne ogsaa for Øjeblikket ikke vilde gaa videre. De ville finde, at i en saadan lille Kommune, som ikke har flere Beboere og ikke er større i Omfang, vil et Vederslag af 150 Kr. være tilstrækkeligt, skønt det ikke er til nogen væsentlig Fordel for Sogneraadsformanden, men hvoraf der dog selvfølgelig altid kan afholdes de indirekte Udgifter, som Sogneraadsformanden maa paalægge sig i Anledning af hans Offer i Kommunens Tjeneste. Derfor undrede det mig at høre den Udtalelse, den ærede Minister har fremsat overfor dette Lovforslag baade nu og ved Sagens 1ste Behandling. Det undrede mig navnlig efter den praktistiske Erfaring, den ærede Minister har. Man kan være sikker paa, at i alle Kommuner vil Kritiken være stærk nok, jeg tror ikke, man behøver at være bange for, at en Mand i en Navrække skulde komme til at lukrere ved at være Sogneraadsformand. Nej, jeg tror, han vil være meget mere udsat for Smaaligheder og Misundelse, der mange Gange vil være stærkere end nødvendigt og heldigt. Den Erfaring have vi da gjort i den Retning, saa vi ere ikke blevne bange for, at her vil flabes store lønmede Poster, tværtimod, det tror jeg aldeles ikke. Men jeg tror, at dersom det kommunale Selvstyre virkelig skal gennemføres, maa vi gaa denne Vej, og vi, som ere Stathedere — jeg hører ikke til de

mindste i min Kommune — anse det for at være af stor Interesse netop at være med til at arbejde for at sætte igennem, at et saadant Vederslag gives. Vi, der svare store Skatter til Kommunen, ere ikke tjente med efter den Rattigordning, vi have, at sidste Formand hvert andet Aar. Derved vil der tabes mange Gange flere Penge end den Smule Vederslag, vedkommende faar. Derfor synes jeg, at vi, der svare de større Skatter til Kommunen, i Særdeleshed ere interesserede i, at det er lavet saaledes, at en dygtig Mand, det være sig en Husmand eller Gaardmand, som er inde i Sagerne og ved, hvorledes det hænger sammen paa det ene og paa det andet Omraade, vedbliver at tage Styret, og Kommunens Kasse vil sandelig ogsaa være bedst tjent dermed. Derfor undrer det mig, at den ærede Minister kan være saa bange for denne Lov. Men der er jo et gammelt Ord, der siger: Naar Enden er god, er alting godt, og den ærede Minister endte jo med den Udtalelse, at hvis Rigsdagen kunde enes om en saadan Lov som den, her foreligger paa Tingets Bord, vilde han ikke sætte sig derimod. Jeg takker den ærede Minister for denne Udtalelse, og jeg haaber, at efter at vi fra alle Sider i Udvalget have været enige om denne Affattelse af Loven, vil den ogsaa gaa igennem i det andet Ting. Og saa vil jeg ogsaa antage, at den ærede Minister efter den Udtalelse, han har fremsat, ikke vil være nogen Hindring for at saa Lovforslaget gennemført endog i den Skikkelse, hvori det her foreligger. Jeg for mit Vedkommende er særdeles glad ved, at vi have faaet slaaet fast navnlig, hvad der siges i Slutningen af Betænkningen, at selv om det gaar over 15 Ore, er det klart, at ogsaa det udbetales paa den Maade, at vedkommende Formand kan kvittere for Beløbet, thi den Usandhed, som vi især efter Cirkulæret af 15de September 1890 vilde faa ind paa dette Omraade ude paa Landet, kan jeg virkelig ikke indse, kan være til Gavn for nogen, thi jeg er vis paa, at der da vil blive afgivet Attester i Massevis, som ere alt andet end overensstemmende med Sandheden. Det kan ikke nytte at lukke Øjnene for det, det vil blive den faktistiske Følge af Cirkulæret. Derfor er jeg glad ved, at vi ikke alene have faaet en billig og rimelig Maade at ordne denne Sag paa, men ogsaa ved, at vi have faaet den ordnet paa en Maade, som man kan forlange og haabe, vil blive fulgt baade i Land og i Ord. Jeg anser det for i højeste Grad demoraliserende at vedtage Love, om hvilke man maa sige sig selv, at de fra det Øjeblik, de blive